

پرسش‌ها و پاسخ‌های تحلیلی تناسب مفهومی آزمون سراسری ۱۳۹۴ تمام رشته‌ها

پرسش‌های تناسب مفهومی آزمون سراسری ریاضی ۱۳۹۴:

۱۷- کدام دو بیت تماماً با مفهوم «شکر نعمت نعمت افزون کند» تناسب دارد؟

الف) شکر به جای آر که مهمان تو	روزی خود می‌خورد از خوان تو
ب) شکر باشد کلید گنج مزید	گنج خواهی مده ز دست کلید
ج) شکر کن مر شاکران را بنده باش	پیش ایشان مرد شو پاینده باش
د) سجده‌ی شکر تو مرا داد دست	شکر خدا را که شدم حق‌پرست
- الف - ب (۱) الف - ج (۲) الف - ج (۳) ب - د (۴) ب - ج (۵)

۱۸- مفهوم کدام بیت با دیگر ابیات، متفاوت است؟

۱) همای گلشن قدسم، نه صید دانه و دامم	تذرو باغ فردوسم، نه مرغ این گلستانم
۲) چراغ روز بنشیند شب ار چون شمع برخیزم	ز مهرم آستین پوشد مه ار دامن برافشانم
۳) تو اصلی زاده‌ی روحی چرا با وصل تن باشی	چرا از خویش بگریزی و با بیگانه بنشین
۴) تو را چون پر طاووسان عرشی فرش می‌گردد	کجا باشد که چون بومان در این ویرانه بنشین

۱۹- در کدام بیت زمینه‌ی ملی و میهنی حماسه، دیده می‌شود؟

۱) بجنبید رهام زان رزمگاه	برون تاخت اسب از میان سپاه
۲) بزرگان ایران گشاده دلند	تو گویی که آهن همی بگسلند
۳) بدو داد شاه اختر کاویان	بر آن سان که بودی به رسم کیان
۴) به رزم اندرون کشته شد اشکبوس	وزو شادمان شد دل گیو و طوس

۲۰- کدام بیت با بیت: «دل هر ذره را که بشکافی آفتابیش در میان بینی» قرابت معنایی دارد؟

۱) چو خورشید جمالت جلوه‌گر شد	چو ذره هر دو عالم مختصر شد
۲) هزار ذره اگر کم شود ز روی هوا	به ذره‌ای نرسد آفتاب را نقصان
۳) این شرح بی‌نهایت کز زلف یار گفتند	حرفی است از هزاران کاندر عبارت آمد
۴) از دام زلف و دانه‌ی خال تو در جهان	یک مرغ دل نماند نگشته شکار حسن

۲۱- بیت: «خیمه‌ی انست مزن بر در این کهنه رباط دارد؟

۱) با همه زشتی ز دنیا چشم بستن مشکل است	هیچ مکروه این قدر در دیده‌ها مرغوب نیست
۲) رهروان عقل ساحل را به جان دل بسته‌اند	ما دل خود را به راه عشق بر دریا زدیم
۳) سازگاری چرخ را با من نبود از راه لطف	چند روزی بهر ویرانی مرا آباد داشت
۴) در گلشنی که خرمن گل می‌رود به باد	دل‌بستگی به خار و خس آشیانه چیست؟

۲۲- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) من بعد حکایت نکنم تلخی هجران
(۲) شکیبایی کنم چندان که یک روز
(۳) پس از چندین شکیبایی شبی یارب توان دیدن
(۴) تا نباید گشتنم گرد در کس چون کلید
- کان میوه که از صبر برآمد شکری بود
درآید از در مهر، آن دل افروز
که شمع دیده افروزیم در محراب ابرویت
بر در دل ز آرزو قفل شکیبایی زدم

۲۳- منظومه‌ی زیر با همه‌ی ابیات تناسب مفهومی دارد بجز:

«من نمازم را وقتی می‌خوانم/ که اذانش را باد گفته باشد سر گل‌دسته‌ی سرو/ من نمازم را پی تکبیره‌الاحرام علف می‌خوانم/ پی «قدقامت» موج»

- (۱) اگر مرغ زبان تسبیح‌خوان است چه تسبیح آرد آن کاو بی‌زبان است
(۲) نه بلبل برگلش تسبیح‌خوان است که هر خاری به تسبیحش زبان است
(۳) آدمی منکر ز تسبیح جماد وان جماد اندر عباد اوستاد
(۴) همه تسبیح او همی گویند ریگ در دشت و سنگ بر کُھسار

۲۴- مفهوم روبه‌روی کدام گزینه، درست نیست؟

- (۱) هر که جز ماهی زآبش سیر شد = (شوق بی‌نهایت عارف)
(۲) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست = (بی‌خبری از عشق)
(۳) سرّ من از ناله‌ی من دور نیست = (اتّحاد ظاهر و باطن)
(۴) نی حریف هر که از یاری برید = (همدلی و همزبانی مبتلایان فراق)

۲۵- بیت: «درون دلت شهر بندست راز نگر تا نبیند در شهر باز» با کدام بیت تقابل مفهومی ندارد؟

- (۱) رازی است در این پرده، گرآن را بشناسی
(۲) ور از جهان سخن سرّ تو برون افتاد
(۳) عشق خواهد کاین سخن بیرون بود
(۴) بر گذرگاهی که باد صبح غمّازی کند
- دانی که حقیقت ز چه دربند مجاز است؟
سزد، که راز نگه داشتن نه کار صداست
آینه غمّاز نبود چون بود
کاروان مشک را مستور نتوان داشتن

پرسش‌های تناسب مفهومی آزمون سراسری هنر ۱۳۹۴:

۱۷- عبارات زیر با کدام ابیات، تناسب مفهومی دارد؟

«بازید گفت: «بارخدایا، تا کی در آتش هجران تو سوزم؟ کی مرا شربت وصال دهی؟» به سرش ندا آمد که هنوز تویی تو همراه توست. اگر خواهی که به ماری، خود را بر در بگذار و درآی.»

- الف) چو خود را یافتی در توست هر مطلب که می‌جویی
 ب) پشت بر جسم زد جان تا هوای عشق کرد
 ج) گر چنان گردی جدا از خود که باید شد جدا
 د) خود پسندی مکن که اهل نظر
 ه) تا برنخیزی از سر دنیا و هر چه هست
- ۱) ه، د، ج ۲) د، ه، الف ۳) ب، ج، ه

۱۸- مفهوم کنایی «سپر انداختن» در کدام بیت آمده است؟

- ۱) اگر قبول کنی سر نهیم بر قدمت
 ۲) تو رها کن سر به مهر این واقعه
 ۳) به کنج میکده گریان و سرفکنده شوم
 ۴) شهریان را سیر چشم از جود کردن همت است
- ۱۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟

- ۱) به خاک حافظ اگر یار بگذرد چون باد
 ۲) من خاک رهت گشتم و گردی که پس از من
 ۳) چون شوم خاک به خاکم گذری کن چو صبا
 ۴) تو مپندار که از خاک سرکوی تو من
- ۲۰- مفهوم بیت: «دست درکش کرد با آتش به هم

- ۱) می‌توان رفتن به پای علم بر بام خرد
 ۲) ما شعله‌ی شوق تو به صد حيله نشانديم
 ۳) چهره نتوانست شد با روی آشناک یار
 ۴) نیست پروای اجل فرهاد شیرین کار را

۲۱- مفهوم کلی کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟

- ۱) خامشی بگزين که در دیوان قسمت مور را
 ۲) من ارسلان شه ملک قناعتم زین روی
 ۳) یک جرعه‌ی می ز ملک کاووس به است
 ۴) پیش صاحب‌نظران ملک سلیمان باد است

به خود هر کس رسید این جا به آسانی رسد آن‌جا
 جامه را بخشد به ساحل هر که بر دریا زند
 ذره‌ای گردد به پیش نور جانان آفتاب
 کم پسندند خود پسندان را
 با یار خویشان نتوانی دمی نشست

۴) الف، ب، ج

چو بت‌پرست که در پیش بت نماز آرد
 مرد حق شو روز و شب چون رابعه
 چرا که شرم همی آیدم ز حاصل خویش
 در بیابان خیمه چون حاتم نمی‌باید زدن

ز شوق در دل آن تنگنا کفن بدرم
 برخیزد از این خاک هوادار تو باشد
 تا به بویت ز زمین رقص کنان برخیزم
 به جفای فلک و جور زمان برخیزم

خویشان گم کرد با او خوش به هم» از کدام بیت استنباط می‌شود؟

آسمان معرفت را نردبان دیگر است
 دامن مزین این آتش پوشیده‌ی ما را

شمع از خجالت سر خود ز انجمن آخر گرفت
 مور شهد افتاده را مرگ از شکر شیرین تر است

لب گشودن رخنه در ملک سلیمان کردن است
 جهان قیصر و خان، صد یک جهان من است
 وز تخت قباد و ملکت طوس به است
 بلکه آن است سلیمان که ز ملک آزاد است

- ۲۲- بیت «یار بی‌پرده از در و دیوار در تجلی است یا اولی‌البصار» با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟
- (۱) ای خدا ای هم تو پیدا و نهان
  - (۲) تو نقشی نقش بنده را چه دانی
  - (۳) دی تماشا رفته بودم جانب صحرای دل
  - (۴) به جست و جوی وصالش چو آب می‌پویم
- ۲۳- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟
- (۱) اشک حرم‌نشین نهان خانه‌ی مرا
  - (۲) ز گریه مردم چشمم نشسته در خون است
  - (۳) حدیث عشق تو پیدا نکردم بر خلق
  - (۴) چه گویمت که ز سوز درون چه می‌بینم
- ۲۴- «پس از امضای طومار عشق و فداکاری، میان خیمه‌ها در تهجد و نیایش فرو رفتند» یعنی:
- (۱) به شکرانه‌ی پذیرش عهدنامه‌ی عشق، در داخل خیمه‌ها به خواب و استراحت پرداختند.
  - (۲) با تهجد و شب زنده‌داری، پرهیز از ملامتی و توفیق در مناهی درخواست می‌کردند.
  - (۳) پس از پذیرش پیمان شهادت، به شبه زنده‌داری پرداختند.
  - (۴) غرق در شوق شهادت به داخل خیمه‌ها رفتند.
- ۲۵- بیت: «نی حدیث راه پرخون می‌کند قصه‌های عشق مجنون می‌کند» با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟
- (۱) از ترکناز عشق شکایت چه سان کنم؟
  - (۲) بر آستان محبت قدم منه خواجو
  - (۳) مرا بی‌عشق مهرویان بقای سر نمی‌باید
  - (۴) حافظ چه نالی؟ گر وصل خواهی
- کاین لشکر از سپاه من اول زبان گرفت
 که هر که پای در این ره نهاد سر بنهاد
 که سر بی‌عشق برگردن کشیدن بار دوش آمد
 خون بایدت خورد در گاه و بی‌گاه

پرسش‌های تناسب مفهومی آزمون سراسری تجربی ۱۳۹۴:

۱۷- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟

- ۱) کاه اگر از ته دیوار نیاید بیرون
- ۲) نیست از جانب معشوق حجایی صائب
- ۳) جسم خاکی است حجاب نظر راهروان
- ۴) هر که گم کرد در این بادیه خود را خضر است

۱۸- معنی و مفهوم روبه‌روی کدام عبارت، نادرست است؟

- ۱) مگذار ما را به که و مه
- ۲) چراغ را دراصلاح کردن بکش
- ۳) دفع مضرت عامل بفرمود در حال
- ۴) به زجر و مصادره از او بازستانی و در خزینه نهی

۱۹- منظومه‌ی زیر با کدام بیت، تناسب مفهومی دارد؟

«باغ بی‌برگی که می‌گوید که زیبا نیست؟»

داستان از میوه‌های سر به گردون سای اینک خفته در تابوت پست خاک می‌گوید»

- ۱) تلخ است شربت غم هجران و تلخ‌تر
  - ۲) چه مایه بر سر این مُلک سروران بودند
  - ۳) به نیک و بد چو بیاید گذاشت این بهتر
  - ۴) نه ز هجران تو غمگین نه ز وصلت شادم
- ۲۰- مفهوم بیت: «هاتف آن روز به من مژده‌ی این دولت داد
تناسب دارد؟»

- ۱) دردا که طبیب صبر می‌فرماید
- ۲) گویند سنگ لعل شود در مقام صبر
- ۳) شکر به صبر دست دهد عاقبت ولی
- ۴) آن که رخسار تو را رنگ گل و نسرین داد

۲۱- کدام بیت با عبارت «دوستت دارم، از این‌رو مکافات می‌کنم» تناسب مفهومی دارد؟

- ۱) حبیب آن‌جا که دستی برفشانند
- ۲) دیدی که یار جز سر جو و ستم نداست
- ۳) سلطان ازل گنج غم عشق به ما داد
- ۴) هر سیل که برخاست ز کهسار محبت

- گنه کو تهی جاذبه‌ی کاه رباست
 پرده‌ی دیده‌ی ما دیده‌ی بی‌پرده‌ی ماست
 سیل چون گرد ره از خویش فشانند دریاست
 هر که گرداند رخ از دیدن خود قبله نماست
- (ما را اسیر کوچک و بزرگ نکن)
 (به بهانه اصلاح چراغ، آنرا خاموش کن)
 (علت ضرر و زیان را برطرف کرد)
 (با شکنجه و توقیف اموال از او می‌گیری و در خزانه می‌نهی)

- بر سرو قامتی که به حسرت جوان برفت
 چو دور عمر به سر شد در آمدند از پای
 که نام نیک به دست‌آوری و بگذاری
 که بد و نیک جهان گذران می‌گذرد
- که بدان جور و جفا صبر و ثباتم دادند» با کدام بیت
- وین نفس حریص را شکر می‌باید
 آری شود ولیک به خون جگر شود
 بدعهدی زمانه امانم نمی‌دهد
 صبر و آرام تواند به من مسکین داد

- محب ار سرنیفتشانند بخیل است
 شکست عهد وز عم ما هیچ غم نداشت
 تا روی درین منزل ویرانه نهادیم
 اول به در خانه‌ی آباد من آمد

۲۲- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر، متفاوت است؟

- ۱) تا گوهر وجود تو را نقش بسته است
  - ۲) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند
  - ۳) یک عمر غوطه در جگرِ خاک خورده‌ام
  - ۴) صد پیرهن عرق گل خورشید کرده است
- ۲۳- مفهوم بیت: «تو قد بینی و مجنون جلوه‌ی ناز تو چشم و او نگاه ناوک انداز» از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

- ۱) دانه‌ی بی‌مغز کی گردد نهال؟
- ۲) به هر نظر بت ما جلوه می‌کند لیکن
- ۳) هر که بی‌سیرت خوب است نکو صورت
- ۴) فکرت من در تو نیست در قلم قدرت است

۲۴- کدام بیت با مفهوم کلی منظومه‌ی «خوان هشتم» تناسب ندارد؟

- ۱) نامردم اگر زرم سر از مهر تو باز
- ۲) گر کار جهان به زور بودی و نبرد
- ۳) هر که بی‌باک کند در راه دوست
- ۴) از آن بی‌حمیت بیاید گریخت

۲۵- مفهوم کنایی روبه‌روی همه‌ی ابیات درست هستند بجز:

- ۱) گل بی‌خار اگر بود در این خارستان
  - ۲) در درون آتشین، صد راز، دارم سر به مهر
  - ۳) خار از چه جان بکاهد گل عذر آن بخواهد
  - ۴) بی‌زبانی می‌گشاید بندهای سخت را
- دامنی بود که از صحبت مردم چیدند (عزلت)
 آه دودآلود خواهد گفت یک‌یک بی‌سخن (فاش شدن راز عشق)
 سهل است تلخی می در جنب ذوق مستی (تحمل سختی عشق)
 در قفس طوطی ز منقار سخنگوی خود است (طالب هم زبانی)

پرسش‌های تناسب مفهومی آزمون سراسری انسانی ۱۳۹۴:

۱۷- بیت: «به وقت صبح قیامت که سر ز خاک برآرم
به گفت و گوی تو خیزم به جست و جوی تو باشم» با کدام
بیت قرابت مفهومی دارد؟

- (۱) پس از من بر سرخاکم گرت روزی گذار افتد
(۲) به خاک کعبه‌ی کویت به حق حلقه‌ی مویت
(۳) گرم مسکن بود دوزخ، دهد یاد تو تسکینم
(۴) در لب تشنه‌ی ما بین و مدار آب دریغ

۱۸- مفهوم «چو بوسید پیکان سر انگشت اوی» با کدام مصراع، متناسب است؟

- (۱) یکی تیر زد بر بر اسب اوی
(۲) به شست اندر آورد تیر خدنگ
(۳) زمین آهنین شد سپهر آنوس
(۴) چو سوفارش آمد به پهنای گوش

۱۹- در کدام گزینه به فلسطین به عنوان سرزمین پیامبران اشاره شده است؟

- (۱) بهارهای پیایی را در بیابان‌های تبعید می‌گذرانیم/ با عشق خود چه کنیم؟
(۲) ما را به یاد بیاور اکنون که/ له کرده‌اند گل‌های نوشکفته در پشته‌های اطرافمان را
(۳) آیا از سرزمین تو بود که فرشتگان/ سرودهای صلح و شادی انسان را برای چوپانان خواندند؟
(۴) سرزمین ما زمرد است/ ولی در بیابان‌های تبعید/ بهارهای پیایی جز زهر بر چهره‌ی ما نمی‌باشد.

۲۰- ابیات زیر معرف کدام «وادی» در منطق الطیر عطار است؟

- هر چه زد توحید بر جانش رقم
جرم بدو گویند مستی یا نه ای
گوید اصلاً می‌ندانم چیز من
عاشقم اما ندانم بر کی‌ام
جمله گم گردد ازو گم نیز هم
نیستی گویی که هستی یا نه ای
وان ندانم هم ندانم نیز من
نه مسلمانم نه کافر پس چی‌ام؟

- (۱) عشق
(۲) حیرت
(۳) توحید
(۴) استغنا

۲۱- بیت: «هر که داد او حسن خود را در مزاد
صد قضای بد سوی او رو نهاد» با همه‌ی ابیات تناسب مفهومی دارد بجز:

- (۱) حسن را جلوه مده در نظر بی‌دردان
(۲) خمش ای مرغ خوش آواز که در سر صیاد
(۳) زاید از قدر ضروریش وبال است وبال
(۴) خط و خالاش چو کند جلوه وبالی شودش
جلوه آفت بود آن را که جمالی دارد
بهر تدبیر شکار تو خیالی دارد
ای خوش آن کس که کفافی ز حلالی دارد
دل طاووس بدان شاد که بالی دارد

۲۲- با توجه به مفهوم ابیات زیر، دیدگاه اسفندیار در مورد ارزش‌های اصیل و پایدار حیات ایرانیان چیست؟

- «مبادا چنین هرگز آیین من
که ایرانیان را به کشتن دهم
سزا نیست این کار در دین من
خود اندر جهان تاج بر سر نهم»

(۱) دردین و آیین ایرانیان، حفظ تاج و تخت پادشاهی مهم‌ترین اصل است.

(۲) زندگی مردم ایران مهم‌تر از رسیدن به سلطنت یا حفظ آن است.

(۳) دست‌یابی به تاج شاهی به قیمت جان مردم ایران، سزاوار است.

(۴) شایسته است که مردم ایران برای حفظ سلطنت بکوشند.

- ۲۳- مفهوم بیت: «اگر پای در دامن آری چو کوه
 (۱) مرد را هر چند تنهایی کند کامل عیار
 (۲) جنگ دارد گوشه‌گیری و بلند آوازگی
 (۳) اثر ز جنت در بسته در جهان گر هست
 (۴) گوشه گرفتم ز خلق و فایده‌ای نیست
 ۲۴- مفهوم بیت «بگفتا گر نیایی سوی او راه؟
 (۱) چو نبود وصل دلبر رای دلبر
 (۲) گر ز باغ وصل گل، رنگی و بویی بهره نیست
 (۳) حریف عشق تو بودم چو ماه نو بودی
 (۴) خوش بخند ای دل که اینک صبح خندان می‌رسد
 ۲۵- بیت: «چون شبنم اوفتاده بدم پیش آفتاب
 (۱) خورشید بلندی تو و من سایه‌ی خاکی
 (۲) من خاکی نه آن گردم که از راه تو برخیزم
 (۳) خاکم به باد دادی از دل مشو غبارم
 (۴) خاشاک راه بودم در کوی دوست عمری
- سرت ز آسمان بگذرد در شکوه» با کدام بیت، متناسب است؟
 صحبت یاران یکدل کیمیای دیگر است
 تهمت عزلت به خود بیهوده عنقا بسته است
 از آن کس است که بر روی خلق در بسته است
 گوشه‌ی چشمت بلای گوشه‌نشین است
 بگفت از دور شاید دید در ماه» از کدام بیت استنباط می‌شود؟
 بود صد بار هجر از وصل خوشتر
 بلبل شوریده را آخر تماشا می‌رسد
 کنون که ماه تمامی نظر دریغ‌مدار
 خوش برقص ای ذره کاینک مهر رخشان می‌رسد
 مه‌رم به جان رسید و به عیوق بر شدم» با کدام بیت ارتباط مفهومی دارد؟
 آن‌جا که تو باشی نتوان گفت که هستم
 من گریان نه آن شمع که بی‌سوز تو بنشینم
 در آتشم فکندی غافل مشو ز دودم
 سیل محبت آمد ناگاه در ربودم

پرسش‌های تناسب مفهومی آزمون سراسری زبان خارجی ۱۳۹۴:

۱۷- مضمون و محتوای کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) ناخوش او خوش بود بر جان من
 (۲) نگاه تلخ و شکر خنده‌های شیرینش
 (۳) چون تلخ سخن‌رانی، تنگ شکرت خوانم
 (۴) هر چه دیدم جز لب شیرین جانان تلخ بود
- ۱۸- مفهوم بیت زیر، کدام است؟

- «یکی ز شب گرفتگان چراغ بر نمی‌کند
 (۱) بی‌کسی و تنهایی در دوران استیلائی استبداد
 (۲) احساس تنهایی در تاریکی و ظلمت شب
 (۳) عدم استقبال ستم‌گران از راهنمایی دانایان
 (۴) نبودن راهنما و راه‌گشا در روزهای سخت زندگی»
- ۱۹- مفهوم کدام بیت با دیگر ابیات، تفاوت دارد؟

- (۱) حاصل عمر پریشان روزگارم چون صدف
 (۲) تا کمر بستم غبار از کاروان بر جا نبود
 (۳) از پریشانی ما یاد کجا خواهد کرد
 (۴) دلم از رفتن ایام جوانی داغ است
- ۲۰- کدام بیت، مفهوم بیت «هر کسی را سیرتی بنهادم» هر کسی را اصطلاحی داده‌ام» را کامل می‌کند؟

- (۱) آتشی از عشق در جان برفروز سر به سر فکر و عبارت را بسوز
 (۲) در حق او مدح و در حق تو ذم در حق او شهد و در حق تو سم
 (۳) حال من اکنون برون از گفتن است این چه می‌گویم نه احوال من است
 (۴) سیرتی کان بر وجودت غالب است هم بر آن تصویر، حشرت واجب است
- ۲۱- بیت: «شمع جویی و آفتاب بلند
 روز بس روشن و تو در شب تار» با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟

- (۱) رخ دوست را ندیدم دم رفتن ای دریغا
 (۲) ای در درون جانم و جان از تو بی‌خبر
 (۳) روی تو جان جان است از جان نهان مدارش
 (۴) پرده‌ی خوش آن بود کز پس آن پرده‌دار
- ۲۲- مفهوم کنایی عبارت: «از ماست که بر ماست» با کدام بیت، متناسب است؟

- (۱) می‌کند در راه خود دام گرفتاری به خاک
 (۲) کاملان از عیب خود بیش از هنر یابند فیض
 (۳) پرتو حسن ازل افتاده بر دیوار و در
 (۴) هیچ فردی در پی اصلاح خوی خویش نیست
- دیده‌ی هرکس که چون طاووست دنبال خود است
 بهره‌ی طاووس از پا بیش از بال خود است
 دیو چون یوسف در این جا محو دیدار خود است
 هر که را دیدیم در آرایش روی خود است

۲۳- کدام بیت با سایر ابیات، تضاد مفهومی دارد؟

- (۱) از رهایی هر زمان بودم اسیر عالمی
(۲) پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم
(۳) به پای خویشتن آیند عاشقان به کمندت
(۴) سلسله‌ی موی دوست حلقه‌ی دام بلاست
- ۲۴- عبارت: «عشق چون آتش است که پنهان نمی‌ماند؛ زیرا هرچه عاشق در رازپوشی بکوشد، باز نگاه دو دیده‌اش از سرّ ضمیر خیر می‌دهد.» با کدام بیت قرابت مفهومی ندارد؟

- (۱) آواز دهل نماند
(۲) شود از پرده پوشی درد و داغ عشق رسواتر
(۳) در دل صد چاک راز عشق پنهان داشتن
(۴) هر چه در پرده‌ی شب راز دل عشاق است
- ۲۵- شاعر، در منظومه‌ی زیر، کدام غیرممکن در نقاشی را در عالم شعر، ممکن ساخته است؟
- «پیشه‌ام نقاشی است / گاه‌گاهی قفسی می‌سازم با رنگ، می‌فروشم به شما / تا به آواز شقایق که در آن زندانی است / دل تنهایی‌تان تازه شود.»

- (۱) بی‌اعتنایی به آواز حقیقت
(۲) درک عظمت هر چیز از طریق نگاه به آن
(۳) آرزوی تحقق نیافتگی شاعر
(۴) فرو شکستن دیوار آموخته‌ها و عادت‌ها

پرسش‌های تناسب مفهومی آزمون سراسری خارج از کشور (تمامی رشته‌ها) ۱۳۹۴:

۱۷- مفهوم بیت: «چه چشم پاسخ است از این دریچه‌های بسته‌ات برو که هیچ کس ندا به گوش کر نمی‌زند» از کدام ابیات برمی‌آید؟

الف) در مصر انتظار چو یوسف بمانده‌ام بسیار جهد کردم و کنعان یافتم

ب) مردم و حسرت‌م همان از تو امید نگسند دوخته‌ام به راه تو دیده‌ی نیم باز را

ج) به نابودنی‌ها مدارید امید که گوید که بار آورد شاخ بید؟

د) دادم به باد عمری در انتظار روزی این داغ ناامیدی بر انتظار من چه؟

ه) منتظر بود این سعادت را جهان از دیرباز یافت مقصود و برون آمد ز بند انتظار

۱) الف، ب، ج، د، ه (۲) الف، د، ه (۳) ب، ج، ه (۴) ج، د، الف

۱۸- نویسنده‌ی «بینوایان» در همه‌ی گزینه‌ها به استثنای گزینه‌ی ..... نشان می‌دهد که هنگام شب، ترس و وحشت حاکم بر «کوزت»، سبب می‌شود که او پدیده‌های طبیعی را به گونه‌ای هراس‌آور ببیند.

۱) شاخه‌های عظیم به وضعی موخس سیخ ایستاده بودند.

۲) درخت‌های خاردار مانند بازوهای طویلی به هم می‌پیچیدند.

۳) چند دسته از بوته‌های خار، در نقاط بی‌درخت سوت می‌زدند.

۴) همان زن نفرت‌انگیز با دهانی همچون دهان کفتار در نظرش مجسم شده بود.

۱۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟

۱) گر تو خواهی تا شوی مرد ای پسر! هیچ درمان نیست چون درد ای پسر

۲) ای در از اشکست [شکست] خود بر سر مزن کز شکستن روشنی خواهی شدن

۳) خنده‌ی بی‌در سازد دردمندان را ملول سیرگلشن می‌کند غمگین دل ناشاد را

۴) عاشق از حیرت در این وادی به جایی می‌رسد تا نگردد راه گم کی رهنمایی می‌رسد

۲۰- کدام بیت با آیه‌ی: «قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِ» تناسب مفهومی ندارد؟

۱) هر یکی بینا شود بر قدر خویش باز یابد در حقیقت صدر خویش

۲) جهد کن تا پیر عقل و دین شوی تا چو عقل کل، تو باطن‌بین شوی

۳) در جهان هر چیز چیزی می‌کشد کفر، کافر را و مرشد را رشد

۴) سیر هرکس تا کمال وی بود قرب هرکس حسب حال وی بود

۲۱- بیت: «آن که شد هم بی‌خبر هم بی‌اثر از میان جمله دارد او خبر»، با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

۱) در دل شب خبر از عالم جانم کردند خبری آمد و از بی‌خبرانم کردند

۲) ای عشق شوخ بوالعجب آورده جان را در طرب آری درآ هر نیم شب بر جان مست بی‌خبر

۳) اگر از خویش نباشد خبرم نیست غریب در جهان هر که غریب است ز خویشش چه خبر

۴) سوی ما از یار ما با آن که می‌آید خبر ما در این ره خویشتن را بی‌خبر افکنده‌ایم

- ۲۲- مفهوم کلی بیت: «بی سر و پا گدای آنجا را
 (۱) ترک دیوی کنی ملک باشی
 (۲) گدا را چو حاصل شود نان شام
 (۳) قومی که خشت میکده بالین نموده‌اند
 (۴) جمال در نظر و شوق همچنان باقی
- ۲۳- بیت: «هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش
 (۱) دل، قطره‌ای ز شبنم دریای عشق اوست
 (۲) سیل دریا دیده، هرگز بر نمی‌گردد به خود
 (۳) چون ز دریا سوی ساحل بازگشت
 (۴) سروری را اصل و گوهر برترین سرمایه است
- ۲۴- کدام بیت مفهومی مغایر با سایر ابیات، دارد؟
 (۱) اشک خونین من از سرخ برآمد چه عجب
 (۲) اشک جانسوزم اثرها چون شرر باشد مرا
 (۳) اشکم برون می‌افکند راز درون پرده را
 (۴) آتشم بر جان ولی از شکوه لب خاموش بود
- ۲۵- عبارت «هر عصب و فکر به منبع بی‌شائبه‌ی ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می‌پذیرفت» با مفهوم کدام بیت، متناسب است؟
 (۱) راهی است راه عشق که هیچش کناره نیست
 (۲) در طریقت هر چه پیش سالک آید خیر اوست
 (۳) هرگه که دل به عشق‌دهی خوش دمی بود
 (۴) هر چه هست از قامت ناساز بی‌اندام ماست
- سر ز ملک جهان‌گران بینی» با کدام بیت، تناسب دارد؟
 ز شرف برتر از فلک باشی
 چنان شاد خسبد که سلطان شام
 باور مکن که حسرت اورنگ می‌خورند
 گدا اگر همه عالم بدو دهند گداست
- باز جوید روزگار وصل خویش» با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟
 کز راه دیده به دریا همی رود
 نیست ممکن هر که مجنون شد دگر عاقل شود
 چنگ شعر مثنوی با ساز گشت
 مردم بی‌اصل و بی‌گوهر نیابد سروری
- خجل از کرده‌ی خود پرده دری نیست که نیست
 قطره‌ی آبم به چشم خلق اما آتشم
 آری شکایت‌ها بود از خانه بیرون کرده را
 عشق را از اشک حسرت ترجمانی داشتم
- آنجا جز آن که جان بسپارند چاره نیست
 در صراط مستقیم ای دل کسی گمراه نیست
 درکار خیر حاجت هیچ استخاره نیست
 ورنه تشریف تو بر بالای کس کوتاه نیست

پاسخ پرسش‌های تناسب مفهومی آزمون سراسری ریاضی ۱۳۹۴:

۱۷- تست غلط است و پاسخ درستی ندارد. (برای توضیح بیشتر به نقد پرسش‌های آزمون سراسری سال ۹۴ در همین سایت مراجعه کنید.)

۱۸- گزینه‌ی ۲

مفهوم محوری تست: رانده شدن انسان از نزد خدا و میل به بازگشت

معنی بیت دوم: اگر شمع چهره‌ی من در دل شب نمایان شود، روز خاموش می‌شود و خورشید طلوع نخواهد کرد و ماه با دیدن خورشید چهره‌ی من از خجالت آستین بر چهره می‌گیرد

مفهوم بیت: چهره من از خورشید تابان‌تر و از ماه زیباتر است. (تشبیهات تفضیلی)

۱۹- گزینه‌ی ۳

این پرسش مربوط به مبحث سبک‌شناسی (درآمدهای فصل‌ها) است اما در میان تست‌های تناسب مفهومی گنجانده شده است! به هر حال هر بیتی که به یکی از **نمادها، آیین‌ها یا آرمان‌ها و باورهای ایرانی** (جشن نوروز، جشن مهرگان، درفش کاویان، فرّه ایزدی، تاج‌گذاری و...) اشاره داشته باشد، جنبه‌ی ملی برجسته‌ای دارد. (بیت‌های ۱ و ۴ بیشتر جنبه‌ی روایی و داستانی دارند اما در بیت دوم جنبه‌ی قهرمانی تا حدی پررنگ‌تر است.)

۲۰- گزینه‌ی ۳

مفهوم بیت صورت سوال: در هر ذره‌ای از عالم وجود، عظمتی نهفته است و خدا را می‌توان در آن دید.

مفهوم بیت گزینه‌ی سوم: پایان‌ناپذیر بودن زیبایی معشوق اگرچه پایان‌ناپذیری توصیف زلف یار را می‌توان نشانه‌ی شکوه نهفته در آن دانست اما نگاه عاشق به زلف یار اصلاً هم جنس با نگاه او به یک ذره نیست و بی‌توجهی به این نکته تستی سلیقه‌ای (یا بهتر است بگویم کج سلیقه‌ای!) را رقم زده است.

۲۱- گزینه‌ی ۴

مفهوم بیت نخست: جذابیت‌های دنیا با تمام ناگواری‌هایش (دل‌کندن از دنیا سخت است!)

مفهوم بیت دوم: تقابل عقل و عشق

مفهوم بیت سوم: بی‌وفایی دنیا و دل‌ن بستن به جذابیت‌های زودگذر آن (اگر روزگار چند صباحی هم بلندت کند برای آن است که بتواند محکم‌تر بر زمینت بزند!)

۲۲- گزینه‌ی ۴

مفهوم محوری تست: صبر و شکیبایی عاشق را به مقصود می‌رساند (لزوم تحمل سختی‌ها)

مفهوم بیت چهارم: ممانعت و بلندطبعی (آرزوها را به دل راه نمی‌دهد تا گِرد خانه‌ی کسی برای عرض نیاز نچرخد.)

۲۳- گزینه‌ی ۱

مفهوم محوری تست: همه‌ی موجودات خدا را می‌ستایند.

معنای بیت نخست: اگر ستایش پروردگار کار زبان است، پس موجودات بی‌زبان (سنگ و ریگ و گیاه و...) توان ستایش خداوند را ندارند.

۲۴- گزینه‌ی ۲ (بسیار ساده!)

۲۵- گزینه‌ی ۱ (بیت‌های دیگر به سخن چینی و افشای راز اشاره دارند؛ البته رویکرد طراح در این پرسش کاملاً نارواست؛ برای توضیح بیشتر به نقد آزمون‌های سراسری سال ۹۴ در همین تارنما مراجعه کنید.)

پاسخ پرسش‌های تناسب مفهومی آزمون سراسری هنر ۱۳۹۴:

۱۷- گزینه ۳

مفهوم محوری تست: ترک هستی مادی (فناء فی الله)

مفهوم بیت الف: خودشناسی، خداشناسی است.

مفهوم بیت د: پرهیز از خودپسندی

۱۸- گزینه ۱

تست ایراد دارد؛ « سپر انداختن » کنایه از تسلیم شدن است و « سر نهادن در قدم » کنایه از ستایش و بندگی کردن و این دو مفهوم یکسان نیستند.

۱۹- گزینه ۴

مفهوم بیت چهارم: پایداری عاشق در راه عشق (تحمل سختی‌های عشق). مفهوم مشترک سه گزینه‌ی دیگر: ابدی بودن عشق

۲۰- گزینه ۴

مفهوم محوری تست: فناء فی الله

۲۱- گزینه ۱

گزینه‌ی نخست سفارش به خاموشی و سکوت است اما سه گزینه‌ی دیگر از بی‌توجهی به دنیا یا خوش‌باشی سخن می‌گویند.

۲۲- ۱

مفهوم محوری تست: خداوند همه جا هست. (وجود خدا آشکار است).

مفهوم بیت دوم: تو از عالم معنا بی‌خبری چون در بند مادیات مانده‌ای.

۲۳- گزینه ۲

مفهوم بیت دوم: سختی‌های راه عشق و بسیاری عاشقان یار

مفهوم محوری تست: راز عشق پنهان کردنی نیست.

۲۴- گزینه ۳

۲۵- گزینه ۲

مفهوم محوری تست: کشته شدن عاشقان در راه عشق

پاسخ پرسش‌های تناسب مفهومی آزمون سراسری تجربی ۱۳۹۴:

۱۷- گزینه ۱

مفهوم بیت نخست: درک نکردن معانی دقیق و باریک، مشکل ماست و نشانه‌ی کم همتی و کم بینشی ما
مفهوم محوری تست: تو خود حجاب خودی

معنای بیت دوم: خداوند از ما چهره نپوشیده است اما چشم گستاخ و بی شرم ما — که غیر از یار به اغیار نیز می‌نگرد! — باعث شده است که بین ما و خدا فاصله بیفتد.

۱۸- گزینه ۳

دفع مضرت عامل بفرمود در حال: دستور داد که فوراً شر آن حاکم را از سر مردم کم کنند.

۱۹- گزینه ۲

اخوان ثالث از بزرگان این سرزمین سخن می‌گویند که در خاک و خون تپیده‌اند و طراح محترم آنان را با شاهان و زورمداران تاریخ ایران در یک گور قرار می‌دهد! (از طراح دانا و خوش ذوق کنکور سراسری بعید بود واقعا!)

۲۰- گزینه ۲

مفهوم محوری تست: لزوم تحمل سختی‌ها در راه عشق

مفهوم گزینه‌ی نخست: تسلیم جان بدفرمای (نفس اماره) شدن

مفهوم گزینه‌ی سوم: کوتاهی عمر برای رسیدن به آرزوها

مفهوم گزینه‌ی چهارم: بی‌صبری و بی‌قراری عاشق با دیدن زیبایی معشوق

۲۱- گزینه ۴

مفهوم محوری تست: مهربانی‌های بی‌رحمانه!

۲۲- گزینه ۳

مفهوم محوری تست: پدیده‌های جهان در خدمت انسان هستند.

۲۳- گزینه ۲

(بیت آشنا در میان این تست‌ها بسیار داشتیم. درست است دوستان؟)

۲۴- گزینه ۱

آن چه در پایان داستان پرشکوه زندگانی رستم، جان او را می ستاند، نه افتادن در چاه است و نه مرگ همراه بادپایش رخس؛ واقعاً چه چیزی باعث می شود رستمی که تهی‌گاه دیو سپید را از هم دریده و به کین‌خواهی سیاوش، تورانیان را به خاک و خون کشیده، در بن آن چاه، مردن را بر زندگی کردن ترجیح دهد؟ کسی که توانست آن تیر را از ته چاه روانه کند و شغاد را به درخت بدوزد، چرا کمند شصت‌خم خود نگشود و آن را به دور سنگ یا درختی نینداخت و خود را از درون چاه بیرون نکشید؟ «ور پیر سی را ست / گویم، راست / می توانست او اگر می خواست /... لیک، [نخواست!]» رستم نخواست در دنیایی زندگی‌اش را ادامه دهد که برادر به برادر خیانت می کند، که دروغ حکم می کند و راستی و پاکی از یاد ایرانیان رخت بر بسته است؛ پس خوان هشتم که جهان‌پهلوان ایران را از پا درآورد، «خیانت و نامردی» بود و گرنه هیچ دشمنی را یارای ایستادگی در برابر پهلوان هفت خوان نبود. درواقع شاعر بزرگ ایران، مهدی اخوان ثالث، دارد به من و توی ایرانی می گوید که وقتی دروغ در میان شما ننگش را از دست داد و بی وفایی و خیانت در میان خانه‌های جانتان لانه کرد، حتی اگر جهان‌پهلوانتان، رستم — که در بزنگاه‌های تاریخ همیشه سرزمینتان را از نابودی رها کرده است — بار دیگر ظهور کند، کاری از دستش برای این جماعت خیانتکار و دروغ پیشه بر نمی آید و ترجیح می دهد که برود بمیرد اما ایران و ایرانی را این گونه نبیند!

«پروردگارا، کشورم را از سه گزند در پناه دار

خشکسالی

دشمن

دروغ!»

داریوش هخامنش

۲۵- گزینه ۴

معنای بیت: خاموشی و سکوت رهایی بخش از سان است. دلیل در قفس بودن طوطی، سخن گفتن او است (سفارش به سکوت و خاموشی)

پاسخ پرسش‌های تناسب مفهومی آزمون سراسری انسانی ۱۳۹۴:

۱۷- گزینه ۱

مفهوم محوری تست: ابدی بودن عشق

۱۸- گزینه ۴

وقتی سوفار (انتهای تیر) در راستای گوش تیرانداز قرار می‌گیرد، کمان کاملاً کشیده شده است و در این حالت نوک فلزی تیر با انگشتان دست چپ تیرانداز - که کمان را گرفته است - تماس پیدا می‌کند.

۱۹- گزینه ۳

۲۰- گزینه ۲ (ویژه‌ی داوطلبان کنکور انسانی)

۲۱- گزینه ۳ (ویژه‌ی داوطلبان کنکور انسانی)

مفهوم محوری تست: پرهیز از خودنمایی

مفهوم بیت سوم: قناعت به حداقل‌ها

۲۲- گزینه ۲

۲۳- گزینه ۳

معنای بیت سوم: کسی نشانیِ بهشت پنهان در این دنیا را دارد که از مردم، گوشه گرفته باشد و در کنج خلوت خود خزیده باشد.

۲۴- گزینه ۲

مفهوم محوری تست: عشق دورادور

۲۵- گزینه ۴

پرسش‌های تناسب مفهومی آزمون سراسری زبان خارجی ۱۳۹۴:

۱۷- گزینه ۴

مفهوم محوری تست: خوش داشتن بیداد یار
مفهوم بیت چهارم: تنها حقیقت زیبای جهان معشوق است.

۱۸- گزینه ۱

البته مفهوم واقعی این بیت هوشنگ ابتهاج، بی توجهی مردم به آزادی و آگاهی است. «بی کسی و تنهایی روشنفکران» در بیت نخست این غزل مطرح شده است:

در این سرای بی کسی، کسی به در نمی زند/ به دشت پُرملال ما پرنده پر نمی زند

۱۹- گزینه ۳

مفهوم محوری تست: حسرت خوردن بر جوانی ازدست رفته

معنای بیت سوم: دلی که در بند زلف یار شد، دیگر از عاشق یاد نمی کند ← از عشق رهایی نیست.

(تا دل هرزه گرد من رفت به چین زلف او/ ز آن سفر دراز خود عزم وطن نمی کند. «حافظ»)

۲۰- گزینه ۲

هر دو بیت بر این مضمون اشاره دارند که هر کسی بر پایه‌ی سرشت و گنجایش فکری و روحی خودش عمل می کند و خداوند از هر کسی به قدر توانایی اش انتظار دارد.

۲۱- گزینه ۲

مفهوم محوری تست: تو خود حجاب خودی

۲۲- گزینه ۱

معنای بیت نخست: کسی که محو زیبایی‌های خود بشود، با پای خود به دام می رود؛ مانند، طاووس که چشمش دنبال خودش است (روی دم طاووس نقش‌های چشم مانند وجود دارد) و به دام می افتد!

معنای بیت دوم: انسان‌های پخته و دنیادیده از دیدن عیب‌هاشان بیشتر سود می برند تا هنرهایشان (چون به اصلاح عیب‌ها برمی آیند)

پای زشت طاووس به او بیشتر سود می رساند و باعث می شود که به خاطر پره‌های زیبایش دچار خودپسندی نشود (میوان فردا در بیت بالا

مورد نگویش بود و در این بیت مورد ستایش؛ اصلاً تکلیف این شاعران سبک هندی با طاووس مشخص نیست!)

۲۳- گزینه ۴

مفهوم محوری تست: اسیر عشق در پی رهایی نیست

مفهوم بیت چهارم: فقط عاشق از درد و رنج عشق باخبر است

۲۴- گزینه ۳

مفهوم محوری تست: عشق پنهان کردنی نیست

مفهوم بیت چهارم: رازداری عاشقانه

۲۵- گزینه ۳

(پاسخ ایراد دارد. برای توضیح به نقد پرسش‌های آزمون سراسری ۹۴ در همین سایت مراجعه نمایید.)

پاسخ تشریحی آزمون سراسری خارج از کشور، در سایت نشر دریافت بخش نقد آزمون‌ها قابل دانلود است!